2025/2441

10.12.2025 г.

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2025/2441 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 26 ноември 2025 година

за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 във връзка с преразглеждането на механизма за спиране

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) В Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета ([2]) са изброени третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки (наричано по-нататък „изискването за виза“), както и тези, чиито граждани са освободени от изискването за виза при престой от не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период (наричано по-нататък „освобождаването от изискването за виза“).

(2) Безвизовото пътуване носи значителни ползи за Съюза и за третите страни. Икономическите, социалните и културните отношения с третите страни създават просперитет и насърчават в международен план отворения и свободен характер на Съюза като пространство на свобода, сигурност и правосъдие. В това отношение общата визова политика на Съюза е крайъгълен камък на неговия ангажимент към третите страни. Същевременно променящият се геополитически контекст породи нови предизвикателства, свързани с безвизовото пътуване. За да се отговори на тези нови предизвикателства и на по-широк кръг от рискове, свързани с незаконната миграция, обществения ред и сигурността, произтичащи от третите страни, включени в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806 (наричани по-нататък „третите страни, освободени от изискването за виза“), механизмът за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, освободена от изискването за виза (наричан по-нататък „механизмът за спиране“), следва да бъде укрепен и следва да се повиши неговата ефикасност.

(3) Използването на механизма за спиране следва да бъде улеснено, по-специално чрез разширяване на възможните основания за задействането му, адаптиране на съответните прагове и процедури и засилване на задълженията на Комисията за мониторинг и докладване.

(4) Съюзът е сключил редица споразумения за премахване на визите за краткосрочно пребиваване с трети страни, освободени от изискването за виза, и е възможно да сключи в бъдеще и други такива споразумения. Когато механизмът за спиране бъде задействан по отношение на трета страна, с която Съюзът е сключил такова споразумение, той следва да се прилага, без да се засягат съответните разпоредби относно основанията за спиране и процедурите, предвидени в това споразумение. Съответно, за да може спирането на освобождаването от изискването за виза съгласно правото на Съюза да породи действие в съответствие с международните задължения на Съюза, прилагането на съответното споразумение трябва успоредно с това да бъде спряно с решение на Съвета.

(5) Поради необходимостта да се гарантира незабавен и подходящ отговор на хибридните заплахи, който да е в съответствие с правото на Съюза и международните задължения на Съюза, следва да бъде възможно механизмът за спиране да бъде задействан, когато са налице рискове или заплахи за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, произтичащи от хибридни заплахи, като например ситуации на инструментализиране на мигранти, подпомагано на държавно равнище, както е посочено в Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета ([3]), което цели дестабилизиране или подкопаване на обществото и основните институции.

([1]) Позиция на Европейския парламент от 7 октомври 2025 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 17 ноември 2025 г.

([2]) Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) Регламент (ЕС) 2024/1359 на Европейския парламент и на Съвета от 14 май 2024 г. за справяне със ситуации на криза и форсмажорни обстоятелства в областта на миграцията и убежището и за изменение на Регламент (ЕС) 2021/1147 (ОВ L, 2024/1359, 22.5.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1359/oj).

(6) От съществено значение е документите за пътуване, самоличност и легитимация, издадени от трети страни, освободени от изискването за виза, да бъдат напълно надеждни. Също така е от съществено значение тези документи да не могат лесно да бъдат преправени или подправени. Тъй като недостатъци от системен характер в правото или процедурите в областта на сигурността на документите на трети страни, освободени от изискването за виза, биха могли да доведат до рискове или заплахи за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, следва да бъде възможно механизмът за спиране да бъде задействан на това основание.

(7) Схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, прилагани от трети страни, освободени от изискването за виза, позволяват граждани на трети страни, за които при други обстоятелства би се прилагало изискването за виза, да пътуват безвизово до Съюза. Съгласно схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции гражданството се предоставя на лице срещу предварително определени плащания или инвестиции без това лице да има действителна връзка със съответната трета страна. Съюзът признава правото на суверенните държави да решават относно собствените си процедури за натурализация, но третите страни, освободени от изискването за виза, следва да бъдат възпирани да използват безвизовия достъп до Съюза като инструмент за привличане на индивидуални инвестиции в замяна на предоставяне на гражданство. Освен това при схемите за предоставяне на гражданство срещу инвестиции липсват всеобхватни проверки за сигурност, процедури за проучване и надлежна проверка от страна на такива трети страни, което поражда няколко сериозни риска за сигурността на гражданите на Съюза, като например рисковете, произтичащи от изпирането на пари и корупцията. За да се предотврати използването на безвизов достъп до Съюза за тази цел, следва да бъде възможно да се спре освобождаването от изискването за виза за трета страна, която избере да прилага схеми за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, при които гражданството се предоставя на лице без то да има действителна връзка с тази трета страна.

(8) Фактът, че визовата политика на трета страна, освободена от изискването за виза, не е приведена в съответствие с визовата политика на Съюза по отношение на списъка на третите страни, освободени от изискването за виза, би могъл да доведе до незаконна миграция към Съюза, по-специално когато съответната трета страна е в непосредствена географска близост до Съюза. Поради това следва да бъде възможно да се задейства механизмът за спиране, когато след оценка Комисията заключи, че такова непривеждане в съответствие на визовата политика на трета страна би могло да доведе до значително нарастване на броя на гражданите на други трети страни, които пристигат законно на територията на тази трета страна и след това влизат незаконно на територията на държавите членки.

(9) Регламент (ЕС) 2018/1806 определя третите страни, за чиито граждани се прилага изискването за виза или съответно чиито граждани са освободени от него. Някои от критериите, използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването от изискването за виза, са отразени в основанията за спиране, предвидени в други разпоредби на посочения регламент, като по този начин се осигурява връзка между критериите за освобождаване от изискването за виза и основанията за спиране. Поради това в механизма за спиране, както е преразгледан в настоящия регламент, следва да се предвиди и възможността за спиране на освобождаването от изискването за виза в случай на влошаване на външните отношения на Съюза с трета страна, освободена от изискването за виза, причинено от сериозни нарушения на принципите, установени в Устава на Организацията на обединените нации, тежки нарушения на основните свободи или на задълженията, произтичащи от международното право в областта на правата на човека или от международното хуманитарно право, сериозни нарушения на международното право и международните правни стандарти, неспазване на решения или определения на международни съдилища или от враждебни действия, извършени срещу Съюза или държавите членки с цел дестабилизиране или подкопаване на обществото или на институциите, които са от решаващо значение за обществения ред и вътрешната сигурност на Съюза или на държавите членки. Такива враждебни действия биха могли да бъдат резултат от външна намеса в политическите процеси, икономическа принуда, кибероперации, икономически шпионаж или саботаж на критична инфраструктура. Освен това, като се има предвид, че външните отношения на Съюза ще бъдат засегнати като цяло, задействането на механизма за спиране следва да бъде изключително правомощие на Комисията, след консултация с държавите членки, на основание влошаване на външните отношения на Съюза с трета страна, освободена от изискването за виза. Наред с това, когато Комисията обмисля спиране на освобождаването от изискването за виза на това основание, тя следва да вземе предвид в оценката си потенциалното въздействие на спирането върху гражданите на съответната трета страна.

(10) Споразуменията за премахване на визите за краткосрочно пребиваване, сключени с трети страни, освободени от изискването за виза, биха могли да включват основания за спиране, които са различни от определените в механизма за спиране. Следователно следва да бъде възможно механизмът за спиране да бъде задействан и на тези основания. Все пак използването на основанията за спиране, предвидени в споразуменията за премахване на визите за краткосрочно пребиваване, следва да бъде ограничено до приложното поле на тези споразумения.

(11) Комисията следва да оценява за всеки отделен случай преговорите за задействане на механизма за спиране в случай на значително нарастване на броя на гражданите на трета страна, освободена от изискването за виза, на които е отказано влизане на територията на държава членка или за които е установено, че пребивават на територията на държава членка без право на това, на броя на молбите за предоставяне на убежище, подадени от граждани на трета страна, освободена от изискването за виза, за която процентът на признаване е нисък, или на броя на тежките престъпления, свързани с гражданите на трета страна, освободена от изискването за виза. По-специално Комисията следва да може да преценява в случаите, нотифицирани от държавите членки, или въз основа на свой собствен анализ дали са налице специфични обстоятелства, които биха обосновали прилагането на по-ниски или по-високи прагове от посочените в съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2018/1806. В оценката си Комисията следва да взема предвид, наред с другото, броя на неразрешените преминавания на външните граници на държавите членки, броя на неоснователните молби за предоставяне на убежище или броя на престъпленията, свързани с гражданите на трета страна, освободена от изискването за виза, пропорционално на броя и размера на засегнатите държави членки и въздействието на този брой върху цялостната миграционна обстановка, функционирането на системите за убежище или вътрешната сигурност на засегнатите държави членки. Също така Комисията следва да взема предвид действията, предприети от съответната трета страна за коригиране на ситуацията. Комисията следва да извършва задълбочена оценка на необходимостта, пропорционалността и последиците от спирането на освобождаването от изискването за виза, преди да приеме съответния правен акт.

(12) За целите на нотифициране на Комисията за обстоятелствата, които могат да представляват основание за спиране, държавите членки следва да могат да вземат предвид референтни периоди, по-дълги от два месеца, за да установят не само внезапни промени в съответната ситуация, но и по-дългосрочните тенденции с хоризонт до 12 месеца напред, които могат да оправдаят задействането на механизма за спиране.

(13) Когато сметне за необходимо или по искане на Европейския парламент или на Съвета, Комисията следва да докладва на Европейския парламент и на Съвета за резултатите от систематичния мониторинг на освобождаването от изискването за виза по отношение на всички трети страни, освободени от изискването за виза въз основа, наред с другото, на данни от информационните системи на Съюза, като например Системата за влизане/излизане, създадена с Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), и Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им, създадена с Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), и от органите, службите и агенциите на Съюза. Тези доклади следва да се съсредоточат върху онези трети страни, освободени от изискването за виза, които според анализа на Комисията вече не отговарят на критериите за освобождаване от изискването за виза съгласно Регламент (ЕС) 2018/1806, които са от значение за основанията за спиране, или върху онези трети страни, освободени от изискването за виза, при които са налице специфични проблеми, които, ако не бъдат решени, биха могли да доведат до задействане на механизма за спиране. По-специално, уместно е Комисията да разгледа възможността за докладване относно трети страни, които наскоро са били включени в списъка в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, без да са започнали диалог за либерализиране на визовия режим със Съюза, когато счита това за необходимо, и по-специално през първите години след влизането в сила на правния акт, предвиждащ освобождаването от изискването за виза за такава трета страна.

(14) Когато механизмът за спиране бъде задействан на основание, че трета страна, освободена от изискването за виза, с която успешно е приключен диалог за либерализиране на визовия режим, не е спазила специфичните изисквания относно външните отношения или основните права, които са били използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването на нейните граждани от изискването за виза, или на основание, че е настъпило влошаване на външните отношения на Съюза с тази трета страна, освободена от изискването за виза, Комисията следва да предпочете целенасочен подход. При такъв подход Комисията следва да прилага спирането най-напред и преди всичко спрямо лица, заемащи отговорни длъжности, като например членове на официални делегации на тази трета страна, членове на местни, регионални и национални правителства на тази трета страна, членове на парламенти на тази трета страна или високопоставени държавни или военни служители на тази трета страна, като по този начин се сведат до минимум неблагоприятните последици за населението на тази трета страна като цяло. Комисията следва да провежда непрекъснат мониторинг дали задействането на механизма за спиране е постигнало желания резултат и да докладва редовно за това на Европейския парламент и на Съвета.

([4]) Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на правоприлагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 327, 9.12.2017 г., стр. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2226/oj).

([5]) Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1240/oj).

(15) Когато решение за временно спиране на освобождаването от изискването за виза е взето на основание, че трета страна, освободена от изискването за виза, с която успешно е приключен диалог за либерализиране на визовия режим, не е спазила специфичните изисквания относно външните отношения или основните права, използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването от изискването за виза, или на основание, че е настъпило влошаване на външните отношения на Съюза с въпросната трета страна, освободена от изискването за виза, и това решение е насочено към категории граждани на тази трета страна, заемащи отговорни длъжности, държавите членки следва да предприемат всички необходими стъпки, за да не допуснат изключения от временното изискване за виза за целия срок на временното спиране.

(16) Когато Комисията обмисля спиране на освобождаването от изискването за виза въз основа на свой собствен анализ или след нотификация от държава членка, Комисията следва да вземе предвид в своята оценка въздействието на спирането върху гражданското общество в съответната трета страна, особено когато в тази трета страна е настъпило влошаване на положението във връзка с правата на човека.

(17) Когато е взето решение за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за трета страна, следва да има подходящ график за засилен диалог между Комисията и съответната трета страна, насочен към отстраняване на обстоятелствата, довели до спирането. За тази цел продължителността на временно спиране, прието чрез акт за изпълнение, следва да бъде 12 месеца, с възможност за удължаване с още 24 месеца чрез делегиран акт. При приемането на такъв делегиран акт е важно Комисията да обясни подробно резултатите от засиления диалог със съответната трета страна, мерките, приети от тази трета страна и от съответните държави членки, както и причините, поради които се счита, че обстоятелствата, довели до временното спиране, не са били отстранени. Ако не бъде намерено решение преди края на срока на прилагане на делегирания акт и Комисията представи законодателно предложение за прехвърляне на съответната трета страна от приложение II в приложение I към Регламент (ЕС) 2018/1806, Комисията следва да приеме делегиран акт за удължаване на временното спиране до влизането в сила на приетото законодателно предложение. Това удължаване обаче следва да не може да бъде за повече от 24 месеца.

(18) Когато акт за изпълнение за временно спиране на освобождаване от изискването за виза за граждани на трета страна е приет на основание, че съответната трета страна, чиито граждани са били освободени от изискването за виза в резултат от успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим, не е спазила специфичните изисквания относно външните отношения или основните права, използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването на гражданите ѝ от изискването за виза, или на основание, че е настъпило влошаване на външните отношения на Съюза с тази трета страна, и ако тези обстоятелства продължават да бъдат налице, Комисията следва да може да вземе решение, че делегираният акт, с който се удължава спирането, се прилага само за определени категории граждани на третата страна, като взема предвид конкретните обстоятелства по случая и принципа на пропорционалност. Ако не бъде намерено решение преди изтичането на срока на прилагане на посочения делегиран акт, Комисията следва да извърши повторна оценка на положението и следва да може да реши да удължи допълнително спирането чрез допълнителен делегиран акт, който да се прилага спрямо определени категории граждани на третата страна.

(19) Когато това е надлежно обосновано от спешността на въпроса, например за да се предотврати масов приток на граждани на трети страни, пристигащи незаконно на територията на държавите членки, или сериозно нарушаване на обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, председателят на комитета, създаден съгласно Регламент (ЕС) 2018/1806 с цел да подпомага Комисията, следва да обмисли съкращаване на срока за свикване на заседание на комитета и използване на писмената процедура, както е предвидено в Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([6]), тъй като това ще позволи комитетът да представи становището си по-бързо, отколкото би било в противен случай.

(20) Временно спиране на освобождаването от изискването за виза следва да бъде отменено, когато обстоятелствата, довели до него, бъдат отстранени преди срокът на спирането да изтече. За тази цел Комисията следва да приеме акт за изпълнение преди изтичането на срока на спиране, когато този срок е определен в акт за изпълнение, или делегиран акт преди изтичането на срока на спиране, когато този срок е определен в делегиран акт.

([6]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

(21) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета ([7]); следователно Ирландия не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

(22) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген ([8]), които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО на Съвета ([9]).

(23) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([10]), които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета ([11]).

(24) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген ([12]), които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета ([13]).

(25) По отношение на Кипър настоящият регламент съставлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Регламент (ЕС) 2018/1806 се изменя, както следва:

1) Член 8 се заменя със следното:

„*Член 8*

1. Чрез дерогация от член 4, освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, може да се спира временно въз основа на относими обективни данни в съответствие с условията и процедурите, определени в членове 8а—8е (наричан по-нататък „механизмът за спиране“).

([7]) Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).

([8]) ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

([11]) Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

([12]) ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

Механизмът за спиране може да бъде задействан чрез нотификация от държава членка до Комисията в съответствие с член 8б или въз основа на собствен анализ на Комисията в съответствие с член 8в.

2. Когато между Съюза и трета страна, включена в списъка в приложение II, е сключено споразумение за премахване на визите за краткосрочно пребиваване, членове 8а, 8д и 8е от настоящия регламент се прилагат без да се засягат относимите разпоредби относно основанията за спиране и процедурите, предвидени в това споразумение.“

2) Вмъкват се следните членове:

„*Член 8а*

1. Механизмът за спиране може да бъде задействан на някое от следните основания:

а) значително нарастване на броя на гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, на които е отказано влизане на територията на държава членка или за които е установено, че пребивават на територията на държава членка, без да имат право;

б) значително нарастване на броя на молбите за предоставяне на убежище от граждани на трета страна, включена в списъка в приложение II, за която процентът на признаване е нисък;

в) отслабване на сътрудничеството за обратно приемане с трета страна, включена в списъка в приложение II, или други случаи на липса на сътрудничество за обратно приемане;

г) значителен риск или непосредствена заплаха за обществения ред или вътрешната сигурност на държавите членки, свързани с трета страна, включена в списъка в приложение II, по-специално когато рискът или заплахата се дължат на някоя от следните причини:

i) значително нарастване на броя на тежките престъпления, свързани с граждани на тази трета страна, потвърдено с обективна, конкретна и относима информация и данни, предоставени от компетентните органи;

ii) хибридни заплахи;

iii) системни пропуски в правото или в процедурите в областта на сигурността на документите;

д) действието в трета страна, включена в списъка в приложение II, на схема за предоставяне на гражданство срещу инвестиции, при която гражданството се предоставя на лице в замяна на предварително определени плащания или инвестиции без това лице да има действителна връзка с въпросната трета страна;

е) несъответствието на визовата политика на трета страна, включена в списъка в приложение II, с визовата политика на Съюза, което, по-специално поради географската близост на тази трета страна със Съюза, би могло да доведе до значително нарастване на броя на гражданите на други трети страни, които влизат незаконно на територията на държавите членки, след като са пребивавали на територията на въпросната трета страна или са преминали транзитно през нея;

ж) по отношение на трети страни, включени в списъка в приложение II в резултат на успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим със Съюза, неспазването от страна на такава трета страна на специфичните изисквания, основаващи се на член 1, които са били използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването на гражданите ѝ от изискването за виза;

з) влошаване на външните отношения на Съюза с трета страна, включена в списъка в приложение II, поради:

i) сериозни нарушения от тази трета страна на принципите, установени в Устава на Организацията на обединените нации;

ii) тежки нарушения от тази трета страна на основните свободи или на задълженията, произтичащи от международното право в областта на правата на човека или от международното хуманитарно право;

iii) сериозни нарушения на международното право и международните правни стандарти от тази трета страна;

iv) неспазване от тази трета страна на решения и определения на международни съдилища; или

v) извършване от тази трета страна на враждебни действия срещу Съюза или неговите държави членки с цел дестабилизиране или подкопаване на обществото или институциите, които са от решаващо значение за обществения ред и вътрешната сигурност на Съюза или на държавите членки;

и) всяко друго основание за спиране, предвидено в споразумение за премахване на визите за краткосрочно пребиваване между Съюза и трета страна, включена в списъка в приложение II, ограничено до приложното поле на съответното споразумение.

2. За целите на параграф 1, букви а) и б) и буква г), точка i) и на параграф 4 от настоящия член под „значително нарастване“ се разбира нарастване, надвишаващо праг от 30 %, освен ако Комисията не заключи въз основа на извършеното от нея разглеждане съгласно член 8б, параграф 5 или на анализа, посочен в член 8в, параграф 2, че в конкретния случай е приложим различен праг. Комисията надлежно обосновава всяко такова заключение.

До 31 декември 2028 година Комисията извършва оценка как е бил изпълняван прагът, определен в първа алинея, и представя резултатите от тази оценка на Европейския парламент и на Съвета. Оценката се съсредоточава по-специално върху това дали прагът е от значение за целите на механизма за спиране.

3. За целите на параграф 1, буква б) от настоящия член под „нисък процент на признаване“ се разбира процент на признаване на молбите за предоставяне на убежище, по-нисък от 20 %, освен ако Комисията заключи въз основа на извършеното от нея разглеждане съгласно член 8б, параграф 5 или на анализа, посочен в член 8в, параграф 2, че в конкретния случай е приложим различен процент на признаване. Комисията надлежно обосновава всяко такова заключение.

4. За целите на параграф 1, буква в) под „отслабване на сътрудничеството за обратно приемане с трета страна, включена в списъка в приложение II“, се разбира значително нарастване, потвърдено от адекватни данни, на процента на отказите по молбите за обратно приемане, подадени от държава членка до въпросната трета страна относно граждани на последната или, ако това е предвидено в споразумение за обратно приемане, сключено между Съюза или посочената държава членка и въпросната трета страна — относно граждани на трети страни, които са преминали транзитно през територията на въпросната трета страна.

5. За целите на параграф 1, буква в) следните случаи могат да се считат за други случаи на липса на сътрудничество за обратно приемане:

а) отхвърляне или липса на своевременно разглеждане на молби за обратно приемане, включително чрез неоказване на съдействие за установяването на самоличността на граждани на трета страна, за които държава членка е подала молби за обратно приемане, или създаване по друг начин на трайни практически пречки пред изпълнението на решенията за връщане на лица;

б) липса на своевременно издаване на документи за пътуване за целите на връщането на граждани на трети страни в сроковете, определени в споразумение за обратно приемане с трета страна, включена в списъка в приложение II, или неприемане на европейски документи за пътуване, издадени след изтичането на сроковете, посочени в такова споразумение за обратно връщане;

в) прекратяване или спиране на действието на споразумение за обратно приемане, сключено между Съюза и трета страна, включена в списъка в приложение II.

Член 8б

1. Държава членка може да нотифицира Комисията, когато в продължение на период от 2 до 12 месеца в сравнение със същия период от предходната година или с последните два месеца преди датата на прилагане на освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, включена в списъка в приложение II, по отношение на тази държава членка са налице едно или повече от обстоятелствата, представляващи основанията за спиране, определени в член 8а, параграф 1, букви а), б), в) и буква г), точка i).

2. Държава членка може да нотифицира Комисията за наличието на едно или повече обстоятелства, представляващи основания за спиране по член 8а, параграф 1, буква г), точки ii) и iii) и букви д), е) и и).

3. В нотификациите по параграфи 1 и 2 от настоящия член се посочват причините, на които те се основават. Когато е приложимо, тези нотификации включват относима информация и статистически данни, както и подробно обяснение за предварителните мерки, които съответната държава членка е предприела за коригиране на обстоятелствата, довели до нотификацията. Държавата членка може да уточни в своята нотификация кои категории граждани на съответната трета страна трябва да бъдат включени в обхвата на акт за изпълнение, приет съгласно член 8д, параграф 1, като изложи подробно причините за това.

4. Комисията незабавно информира Европейския парламент и Съвета за всяка нотификация по параграф 1 или 2, която е получила.

5. Комисията разглежда без забавяне всяка нотификация, направена съгласно параграф 1 или 2 от настоящия член, като взема предвид:

а) дали е налице някое от обстоятелствата, представляващи основания за спиране, определени в член 8а, параграф 1, буква а), б), в), г), д), е) или и);

б) броя на държавите членки, засегнати от някое от тези обстоятелства;

в) цялостното въздействие на тези обстоятелства върху миграционната обстановка в Съюза, за която свидетелстват данните, предоставени от държавите членки или с които Комисията разполага;

г) докладите на Европейската гранична и брегова охрана, създадена с Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета (*), на Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището, създадена с Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета (**), на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), създадена с Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета (***), или на всяка друга съответна институция, орган, служба или агенция на Съюза или международна организация, ако обстоятелствата го изискват в конкретния случай;

д) всяка информация, която държава членка е предоставила в своята нотификация във връзка с евентуални мерки съгласно член 8д, параграф 1;

е) като цяло въпроса за обществения ред и вътрешната сигурност, след консултации със съответната държава членка.

(6) Като част от разглеждането по параграф 5 Комисията извършва оценка на необходимостта, пропорционалността и последиците от спиране на освобождаването от изискването за виза.

7. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за резултатите от извършеното от нея разглеждане съгласно параграф 5.

Член 8в

1. Комисията редовно следи дали са налице обстоятелствата, представляващи основания за спиране, предвидени в член 8а, параграф 1.

По специално, Комисията също така следи, дали третите страни, включени в списъка в приложение II в резултат от успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим със Съюза, продължават да спазват специфичните изисквания, основаващи се на член 1, които са били използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването на техните граждани от изискването за виза.

2. Комисията информира Европейския парламент и Съвета, когато след като е анализирала съответните данни, доклади и статистически данни, включително данни, доклади и статистически данни от всяка относима институция, орган, служба или агенция на Съюза, разполага с конкретна и надеждна информация за наличието на някое от обстоятелствата, представляващи основанията за спиране, предвидени в член 8а, параграф 1. След това Комисията взема необходимите мерки в съответствие с членове 8д и 8е.

Член 8г

1. Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно мониторинга, проведен съгласно член 8в, параграф 1 по отношение на третите страни, включени в списъка в приложение II в резултат от успешното приключване на диалог за либерализиране на визовия режим със Съюза. Това докладване се извършва поне веднъж годишно и за период от седем години от датата на влизане в сила на законодателния акт, с който гражданите на съответната трета страна се освобождават от изискванията за виза. След изтичането на този период Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно мониторинга, когато счете това за необходимо или по искане на Европейския парламент или Съвета. Тези доклади се съсредоточават върху третите страни, за които Комисията счита, въз основа на конкретна и надеждна информация, че вече не отговарят на определени специфични изисквания, основаващи се на член 1, които са били използвани за оценка на целесъобразността на освобождаването на техните граждани от изискването за виза.

2. Освен задълженията за докладване, предвидени в параграф 1 от настоящия член, когато счете за необходимо или по искане на Европейския парламент или на Съвета Комисията докладва на Европейския парламент и на Съвета относно мониторинга, извършен съгласно член 8в, параграф 1 по отношение на други трети страни, включени в списъка в приложение II.

Член 8д

1. Комисията приема акт за изпълнение за спиране за срок от 12 месеца на освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, когато:

а) е решила въз основа на разглеждането си съгласно член 8б, параграф 5, или на анализа си, както е посочено в член 8в, параграф 2, че такова действие е необходимо; или

б) обикновено мнозинство от държавите членки са нотифицирали Комисията за наличието на обстоятелствата, представляващи основанията за спиране, определени в член 8а, параграф 1, буква а), б), в), г), д), е) или и).

2. При вземането на решение, както е посочено в параграф 1, буква а), Комисията:

а) работи съвместно в тясно сътрудничество със съответната трета страна за намиране на алтернативни дългосрочни решения по отношение на съответното обстоятелство или обстоятелства, представляващи основания за спиране по член 8а, параграф 1;

б) взема предвид политическия контекст, разглежданите икономически въпроси и последиците от спирането на освобождаването от изискването за виза за цялостните външни отношения на Съюза и на държавите членки с тази трета страна; и

в) взема предвид последиците от спиране на освобождаването от изискването за виза за гражданското общество в съответната трета страна, по-специално когато в тази трета страна се е влошило положението във връзка с правата на човека.

3. Спирането, предвидено в акт за изпълнение, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, се прилага за определени категории граждани на съответната трета страна чрез позоваване на съответните видове документи за пътуване, и когато е целесъобразно, на допълнителни критерии. Когато решава за кои категории да се прилага спирането, Комисията, въз основа на наличната информация, включва категории, които са достатъчно широки, за да допринесат ефективно за отстраняването на обстоятелствата, довели до спирането, като същевременно се спазва принципът на пропорционалност и недискриминация в съответствие с член 21 от Хартата на основните права на Европейския съюз. В актовете за изпълнение, приети съгласно параграф 1 от настоящия член, се определя датата, от която спирането на освобождаването от изискването за виза поражда действие.

4. Комисията представя проект на акт за изпълнение, както е посочено в параграф 1 от настоящия член, пред комитета, посочен в член 11, параграф 1:

а) в срок от един месец от:

i) получаването на нотификация от държава членка съгласно член 8б, параграф 1;

ii) информирането на Европейския парламент и Съвета за своя анализ, както е посочено в член 8в, параграф 2; или

iii) получаването на нотификация за наличието на обстоятелствата, представляващи основанията, определени в член 8а, параграф 1, буква а), б), в), г), д), е) или и), подадена от обикновено мнозинство от държавите членки;

б) в срок от два месеца от получаването на нотификация, подадена от държава членка съгласно член 8б, параграф 2.

Актовете за изпълнение, посочени в параграф 1 от настоящия член, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

5. Чрез дерогация от параграфи 1—4 от настоящия член, от член 8б и от член 8в, параграф 2, когато е обосновано от спешността на въпроса, Комисията, когато разполага с конкретна и надеждна информация за наличието на някое от обстоятелствата, представляващи основания за спиране, определени в член 8а, параграф 1, и реши, че са необходими бързи действия, приема акт за изпълнение за временно спиране на освобождаването от изискването за виза за всички или за някои категории граждани на съответната трета страна за срок от 12 месеца. В тези актове за изпълнение се определя датата, от която спирането на освобождаването от изискването за виза поражда действие.

Актовете за изпълнение, както е посочено в първа алинея от настоящия параграф, се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2. Председателят на комитета, предвиден в член 11, параграф 1, разглежда възможността за съкращаване на срока за свикване на заседание на комитета, както е посочено в член 3, параграф 3, втора алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011, и за използване на писмената процедура, посочена в член 3, параграф 5 от същия регламент.

6. Без да се засяга член 6, от категориите граждани на третата страна, попадащи в обхвата на акт за изпълнение, приет съгласно параграф 1 или 5 от настоящия член, се изисква да притежават виза при преминаването на външните граници на държавите членки по време на срока на действие на спирането.

7. Когато Комисията е приела акт за изпълнение съгласно параграф 1 или 5 от настоящия член на основание за спиране, определено в член 8а, параграф 1, буква ж), във връзка с неспазване на специфични изисквания относно външните отношения или основните права, или на основание, определено в член 8а, параграф 1, буква з), с който временно се спира освобождаването от изискването за виза за гражданите на трета страна, които притежават дипломатически паспорти, служебни/официални паспорти или специални паспорти, държавите членки не допускат нови изключения от изискванията за виза съгласно член 6, параграф 1, буква а). Държавите членки, които имат двустранни споразумения със съответната трета страна, предприемат необходимите стъпки, за да не прилагат изключения, приети съгласно член 6, параграф 1, буква а).

8. Без да се засяга параграф 7от настоящия член, държава членка, която съгласно член 6 вземе мерки, предвиждащи нови изключения от изискването за виза за определена категория граждани на третата страна, попадаща в обхвата на акт за изпълнение, приет съгласно параграф 1 или 5 от настоящия член, уведомява за тези мерки в съответствие с член 12.

9. По време на срока на спирането Комисията установява засилен диалог със съответната трета страна с цел отстраняване на въпросните обстоятелства. Комисията информира Европейския парламент и Съвета за напредъка и резултатите от диалога и за ефективността на спирането.

10. Когато обстоятелствата, довели до временното спиране на освобождаването от изискването за виза, бъдат отстранени преди края на срока на прилагане на акта за изпълнение, приет съгласно параграф 1 или 5 от настоящия член, Комисията приема акт за изпълнение за отмяна на временното спиране в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 11, параграф 2.

Член 8е

1. Ако обстоятелствата, представляващи относими основания за спиране, определени в член 8а, параграф 1, продължават да бъдат налице по отношение на трета страна, чиито граждани са попаднали в обхвата на акт за изпълнение, приет съгласно член 8д, параграф 1 или 5, Комисията най-късно два месеца преди изтичането на 12-месечния срок на спиране, предвиден в акта за изпълнение, приема делегиран акт в съответствие с член 10 с цел изменение на приложение II, с който временно спира прилагането на това приложение за срок от 24 месеца за всички граждани на тази трета страна.

2. Чрез дерогация от параграф 1 от настоящия член, когато актът за изпълнение, посочен в член 8д, параграф 1 или 5, който се отнася за гражданите на засегнатата трета страна, е бил приет на основанието, посочено в член 8а, параграф 1, буква ж), във връзка с неспазването на специфични изисквания относно външните отношения или основните права, или на основанието, посочено в член 8а, параграф 1, буква з), Комисията може чрез делегиран акт, както е посочен в параграф 1 от настоящия член, да спре временно прилагането на приложение II за срок от 24 месеца спрямо определени категории граждани на въпросната трета страна, определени при спазване на принципите, установени в член 8д, параграф 3.

3. Изменението, посочено в параграф 1, се прави, като до името на съответната трета страна се вмъква бележка под линия, в която се отбелязва, че освобождаването от изискването за виза се спира по отношение на тази трета страна и се посочва срокът на действие на спирането и, когато е приложимо, определените категории граждани на тази трета страна, за които се прилага спирането. Делегираният акт поражда действие от момента на изтичане на срока на прилагане на съответния акт за изпълнение, посочен в член 8д, параграф 1 или 5.

Член 8д, параграф 7 се прилага *mutatis mutandis*.

4. Без да засягат член 6 и втора алинея на параграф 3 от настоящия член, докато трае спирането от гражданите на третата страна, които попадат в обхвата на делегиран акт, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, се изисква да притежават виза при преминаването на външните граници на държавите членки.

5. Без да се засяга прилагането на член 8д, параграф 7, държава членка, която съгласно член 6 взема мерки, предвиждащи нови изключения от изискването за виза за определена категория граждани на третата страна, попадаща в обхвата на делегиран акт, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, уведомява за тези мерки в съответствие с член 12.

6. Преди да изтече срокът на прилагане на делегиран акт, приет съгласно параграф 1, Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно временното прилагане на спирането на освобождаването от изискването за визи, относно диалога между Комисията и съответната трета страна и относно мерките, предприети за отстраняване на обстоятелствата, довели до временното спиране на освобождаването от изискването за визи.

Към докладите, както е посочено в първа алинея, може да бъде приложено законодателно предложение за изменение на настоящия регламент с цел прехвърляне на съответната трета страна от приложение II в приложение I. В този случай Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 10 с цел изменение на приложение II, с който срокът на спирането на освобождаването от изискването за виза, определен с делегирания акт, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, се удължава до влизането в сила на изменението, с което съответната трета страна се прехвърля в приложение I. Това удължаване не надвишава срок от 24 месеца. Бележката под линия, придружаваща прехвърлянето, се изменя съответно.

Когато на основание продължаващото естество на обстоятелствата, представляващи основания за спиране, посочени в член 8а, параграф 1, буква ж), във връзка с неспазването на специфични изисквания относно външните отношения или основните права, или продължаващото естество на обстоятелствата, представляващи основания за спиране, посочени в член 8а, параграф 1, буква з), даден делегиран акт, приет съгласно параграф 1 от настоящия член, е бил прилаган съгласно параграф 2 от настоящия член спрямо граждани на трета страна, които притежават дипломатически паспорти, служебни/официални паспорти или специални паспорти, Комисията може да посочи в доклада във връзка с този делегиран акт, че е налице необходимост от приемане на допълнителен делегиран акт с цел удължаване на срока на спиране с още 24 месеца. В този случай първа и втора алинея от настоящия параграф се прилагат *mutatis mutandis*.

7. Когато обстоятелствата, довели до временното спиране на освобождаването от изискването за виза, бъдат отстранени преди изтичането на срока на прилагане на делегиран акт, приет съгласно параграф 1 или 5 от настоящия член, Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 10, за да измени приложение II с цел да отмени временното спиране.

(*) Регламент (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2019 г. за европейската гранична и брегова охрана и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1052/2013 и (ЕС) 2016/1624 (ОВ L 295, 14.11.2019 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

(**) Регламент (ЕС) 2021/2303 на Европейския парламент и на Съвета от 15 декември 2021 г. относно Агенцията на Европейския съюз в областта на убежището и за отмяна на Регламент (ЕС) № 439/2010 (ОВ L 468, 30.12.2021 г., стр. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2303/oj).

(***) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).“

3) Член 10 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8е, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 28 март 2017 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, буква е) и в член 8е, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“;

в) параграф 8 се заменя със следното:

„8. Делегиран акт, приет съгласно член 8е, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения.“

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Страсбург на 26 ноември 2025 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. BJERRE